

כָּמָה דְאֵתְמַר בְּכַמָּה דוּכְתִי אמנם כל ישראל מצויים בתשובה שלימה לפני קונם והכל הענין מבואר כמו שכבר למדנו. (ע"כ רעיא מהימנא).

משכיל הכוונה על יסוד דבינה שבו תלויה הסליחה

הָכָא מִשְׁכִּיל, אֲתֵרִיהּ יְדִיעַ, מַהוּ מִשְׁכִּיל וכאן שכתוב משכיל הרי ידוע הוא שמקומו ביסוד אמנם כאן הכוונה על יסוד דבינה וקשה למה הוא נקרא משכיל (מק"מ), **מִיָּא דְאֶחָבִימוּ לְאִינוּן דְשָׁתוּ לְהוּ, הָהוּא אָתֵר** (ס"א דְמִשְׁתַּדְּלֵן בְּהוּא אָתֵר) **דְאֶקְרִי מִשְׁכִּיל** אלא אותיות משכיל הן מ"י שב"ל להורות שמיי התורה מחכימים לאלו השותים מהם, ושורש מיי התורה הוא בחכמה ע"י שהוא משפיע אותם לבינה והם מחכימים את אלו העוסקים באותו מקום הנקרא משכיל, דהיינו שהם אלו העוסקים בתורה ששורשה ביסוד דבינה המלבשת על יסוד דאבא הנקרא משכיל (מק"מ), **כָּמָה דְאֵתְ אָמַר** והראיה שיסוד דבינה נקרא משכיל הוא כמו שנאמר בפסוק, (משלי טז) **מִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יִמְצָא טוֹב** דהיינו שכאשר היסוד דבינה הנקרא משכיל הוא נמצא על המלכות הנקראת דבר אז נמצא טוב שהוא החסד המושפע מהיסוד. **וּבְגִין דְאֶקְרִי הָכִי, תִּלְיָא בֵּיהּ**

אור הרשב"י

נקיים מכל הטא כך ישראל נקיים מכל הטא ביום הכפורים. והב"ה שומע עתירתן של ישראל מן הקטיגור שלהם ומכפר על המזבח ועל המקום ועל הכהנים ועל כל הקהל מקטון ועד גדול ועל כל עונותיהם של ישראל ועל כל העם, שני וכפר את מקדש הקדש.

מה מלאכי השרת שלום ביניהם יחפי רגל ביום הכפורים כך ישראל יחפי רגל ביום הכפורים, מה מלאכי השרת אין להם קפיצה כך ישראל עומדים על רגליהם ביום הכפורים, מה מלאכי השרת שלום ביניהם כך ישראל שלום ביניהם ביום הכפורים, מה מלאכי השרת

הלימוד היומי

לע"נ אהובה בת שרה ע"ה

סְלִיחָה, חִירוֹ דְחִירִין ובגלל שהיסוד דבינה נקרא משכיל אז לכן תלויות בו הסליחה והחירות של כל החירויות מהעונות, כי בבינה נמצאת סוד התשובה והסליחה. **הָדָא הוּא דְכְתִיב** וזהו מש"כ בפסוק, **אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פְּשַׁע פְּסוּי חַטָּאָה** דהיינו שסוד הסליחה תלוי ביסוד דבינה הנקרא משכיל ולכן פתח בו במזמור זה העוסק בענין הסליחה (רמ"ק).

כסוי חטאה כשהוטא האדם חטא אחד אבל כשהוזר ושונה בעונו בשמים מכריזים על רשעם

מַאי כְּסוּי חַטָּאָה ומה הפירוש כסוי חטאה. **הָא אִוְקְמוּהּ, דְהוּא כְּסוּי מְבַנֵי נְשָׂא, הֵהוּא חַטָּאָה דְחָב לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאוּדֵי קַמֵי קֳדָשָׁא בְרִיךְ הוּא** אלא כבר ביארוהו החברים שפירושו שאשרי מי שהחטא שהוא חטא לפני הקב"ה הוא מכוסה ונעלם מבני האדם דוקא אם הוא התודה עליו לפני הקב"ה. **אַבְל (ס"א כְּסוּי חַטָּאָה) הָא חַטָּא חַזֵי, כִּד בְּרַ נְשָׁ חַטֵי, וְחָב זְמָנָא חֲדָא, וְתִרִין וְתִלְתָּא, וְלֹא אֲחֵדָר בֵּיהּ** אמנם בא וראה ביאור באופן אחר כי כאשר האדם חוטא פעם אחת ושנה בחטאו פעמיים ושלוש והוא לא חוזר בו שאז חטאו קשה יותר כמש"כ על שלושה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו (רמ"ק), **הָא חוּבוּי בְּאַתְנַלְיָא אֵינוּן וּמְפָרְסְמֵי לֹזֵן לְעֵילָא, וּמְפָרְסְמֵי לֹזֵן לְתַתָּא** אז חטאיו מתגלים לבני אדם ומפרסמים אותם בשמים למעלה וכן מפרסמים אותם בעולם למטה. **וְכַרְוִזֵי**

אֲזַלִּין קַמֵּיהּ וּמְכַרְזִין, אִסְתְּלָקוּ מִסְחָרְנִיהּ דְּפִלְגְנִיא, נְזִיף
 הוּא מִמְּאִרִיהּ, נְזִיף הוּא לְעֵילָא, נְזִיף הוּא לְתַתָּא וְהַכְרוּזִים
 הוֹלְכִים לַפְנֵי וּמְכַרְזִים הִסְתַּלְקוּ מִסְבִּיבוֹתֵי שַׁל פְּלוּנִי כִּי הוּא מְנוּדָה לַפְנֵי קוֹנּוֹ בְּאֶצִּילוֹת
 וְהוּא מְנוּדָה לַמַּעְלָה בְּבְרִיאָה וְיִצִּירָה וְהוּא מְנוּדָה לַמַּטָּה בְּעִשְׂיָה (רמ"ק), וְוִי לִיָּהּ
 דְּפָנִים דִּיּוֹקְנָא דְּמֵאִרִיהּ, וְוִי לִיָּהּ דְּלֵא חֵיִישׁ לִיקָרָא
 דְּמֵאִרִיהּ, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי חוֹבִיָּה לְעֵילָא וְאוּי לּוֹ שְׁהוּא
 פּוֹגֵם אֶת דְּמוֹת קוֹנּוֹ מֵאַחַר שְׁהוּא עֲשׂוּי בְּצַלֵּם אֱלֹהִים וְאוּי לּוֹ שְׁהוּא לֹא חוֹשֵׁשׁ לְכַבּוּד קוֹנּוֹ
 כִּי הוּא שׁוֹנֵה בְּחִטָּאוֹ וְלִכְּן הִקְבִּי"ה מְגַלָּה אֶת עוֹוֹנוֹ לַמַּעְלָה, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב
 וְהוּוֹ מִשׁ"כ בַּפְּסוּק, (איוב ב) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאַרְצָא מִתְּקוּמָמָה לּוֹ
 דְּהֵיִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם יִכְרִיזוּ עַל רִשְׁעוֹ וְעֵי"כ בְּנֵי הָאָדָם שְׁבֹאֲרָץ יִתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ (רמ"ק). וְכַד
 בְּרַ נִשׁ אֲזִיל בְּאַזְרָחָא דְּמֵאִרִיהּ, וְאַשְׁתַּדַּל בְּפוֹלְחָנִיהּ,
 וְאַזְדַּמֵּן לִיָּהּ חֲטָאָה חָדָא וְכַאֲשֶׁר הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי קוֹנּוֹ וְהוּא מִשְׁתַּדַּל
 בְּעַבּוּדָתוֹ וְהוֹדַמֵּן לּוֹ פַּעַם אַחַת לַעֲבוּר עַל חֲטָא, כִּלְאָ מְכַסִּין עַלְוִיָּהּ, עַלְאִין
 וְתַתְּאִין, דָּא אֶקְרִי כְּסוּי חֲטָאָה אַז כּוֹלֵם מְכַסִּים עַלְוֵי בִין הַעֲלִיוֹנִים וּבִין
 הַתַּחְתּוֹנִים בְּכַדִּי שְׁלֹא יִזְיָקוּ אוֹתוֹ הַחִיצוֹנִים וְהוּא נִקְרָא כְּסוּי חֲטָאָה כִּי חֲטָאוּ מְכוּסָה מֵאַחַר
 שְׁהוּא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי קוֹנּוֹ וּוְדָאִי הוּא יַחְזוֹר עַלְוֵי בְּתַשׁוּבָה [קטז].

אור הרשב"י

[קטז] כְּדֵאִיתָא בְּמוֹעֵד קַמֵּן דָּף יוֹ עֲמוּד א' מְנַדִּין אוֹתוֹ בְּפִרְהֶסְיָא, שְׁנֵאמַר וְכִשְׁלַת הַיּוֹם
 דְּאִמַר רִישׁ לְקִישׁ: תַּלְמִיד חָכֵם שֹׁסֶרֶת - אִין וְכִשְׁל גַּם נְבִיא עִמָךְ לַיְלָה - כִּסְהוּ כְּלִילָה.

הַלִּימוּד הַיּוֹמִי

לְעֵינֵי אַהוּבָה בַּת שְׂרָה עִיָּה

מקשה מדוע כתוב כסוי חטאה ולא מכוסה חטאה

**אָמַר לַיהוָה רַבִּי אָבִיא, עַד כַּעַן לֹא מָטִית לְעִקְרָא דְמַלְהָ.
וְשִׁפִּיר קִאֲמַרְתָּ. וְהֵאֵי דְקִאֲמְרוּ חֲבַרְיָא שִׁפִּיר** אמר

רבי אבא לרבי חייא שעדיין לא הגעת לעיקר הפירוש בביאור הפסוק אמנם יפה אמרת וכן גם מה שאמרו החברים יפה אמרו. **אָבֵל אֵי הֵכִי, מְכֹסָה חַטָּאָה מִיבְעֵי לִיהוּ, מַהוּ כְּסוּי חַטָּאָה** אמנם עדין קשה שאם הכוונה שכסוי חטאה שעונונו מכוסה אז היה צריך לומר מכוסה חטאה ולמה כתוב כסוי חטאה.

שני דברי חכמה יש בפסוק כסוי חטאה

אֵלָא תִּירֵי מַלְי דְּחֻכְמָתָא אִית בֵּיהּ, וְתַרְוּוּיָהּ הֵכִי אלא

אומר רבי אבא שיש בפסוק זה שני דברי חכמה ושניהם הם דבר אחד. **הָדָר כְּמָה דְּתַנִּינָן, דְּעוֹבְדִין טָבִין דְּדַבַּר נָשׁ עֶבֶד בְּהָאֵי עֲלָמָא, עֶבְדִּין לִיהוּ בְּהֵתוּא עֲלָמָא לְבוּשָׁא יְקִירָא עֲלָאָה, לְאֵת לְבָשָׂא בְּהוּ** דבר אחד הוא כמו שלמדנו שבמעשים הטובים שהאדם עושה בזה העולם אז עושים לו כנגדו באותו העולם העליון לבוש מכובד ונעלה בכדי שיתלבש בו. **וְכַד בַּר נָשׁ אֲתַקִּין עוֹבְדִין טָבִין, וְגַבְרִין עֲלִיָּה עוֹבְדִין בִּישׁוּן, וְאֲשַׁנַּח בֵּיהּ קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא, וְעוֹבְדוּי בִישׁוּן סְגִיָּאִין** וכאשר האדם הכשיר והתקין את מעשיו הטובים ואח"כ התגברו עליו מעשים רעים והוא מתבונן בקב"ה והוא רואה שהמעשים הרעים מרובים על המעשים